

Wegbermen Provincie Gelderland Veluwe noord 2011

Overblijvende hardbloem in 2011 langs de N302 bij Nieuw-Milligen
na 2000 is deze soort slechts bekend van drie groeiplekken in Gelderland.

INHOUD	-----2
INLEIDING	-----3
DE GEÏNVENTARISEERDE PROVINCIALE BERMEN	-----4
ALGEMENE BEHEERSADVIEZEN	-----5
N224 t/m N802	-----6
BIJLAGEN	-----35
AANGETROFFEN FLORA	-----36
AANGETROFFEN FAUNA	-----40
LITERATUUR/WEBSITES	-----41

Colofon

Louis-Jan van den Berg & Benno te Linde 2011. 'Wegbermen provincie Gelderland Veluwe noord'.
Stichting Berglinde, Babberich

December 2011

Foto's: google maps, Benno te Linde & Louis-Jan van den Berg

Grafisch ontwerp en opmaak:
Stichting Berglinde
Dorpstraat 50
6909 AL Babberich
www.berglinde.nl

Informatie:
Louis-Jan van den Berg: ljvdberg@chello.nl
Benno te Linde: bennotelinde@planet.nl
info@berglinde.nl

Trefwoorden: provincie Gelderland, wegbermen, flora, fauna, beheer
© Alles uit deze publicatie - behalve het fotomateriaal en de figuren - mag worden overgenomen mits duidelijke bronvermelding.

INLEIDING

In 2011 heeft provincie Gelderland (afd. B&O/DBW i.s.m. REW/LG) voor de tweede keer onderzoek laten uitvoeren naar de natuurwaarden van de provinciale bermen en bermsloten. Het onderzoek vond plaats in het noordelijk deel van Gelderland en is uitgevoerd door Stichting Berglinde door twee onderzoekers. Het onderzoek bestond uit het vastleggen van de groeiplaatsen van plantensoorten met behulp van GPS en het herhalen van de vegetatieopnamen die in 2007 zijn gemaakt door Ecologisch Adviesbureau Schröder. Een groot deel van de bermen (150km) is integraal gekarteerd. De overige bermen zijn alleen onderzocht op het voorkomen van schadelijke of invasieve soorten.

Van de flora zijn alle waarnemingen van de volgende vier categorieën in het veld opgenomen:

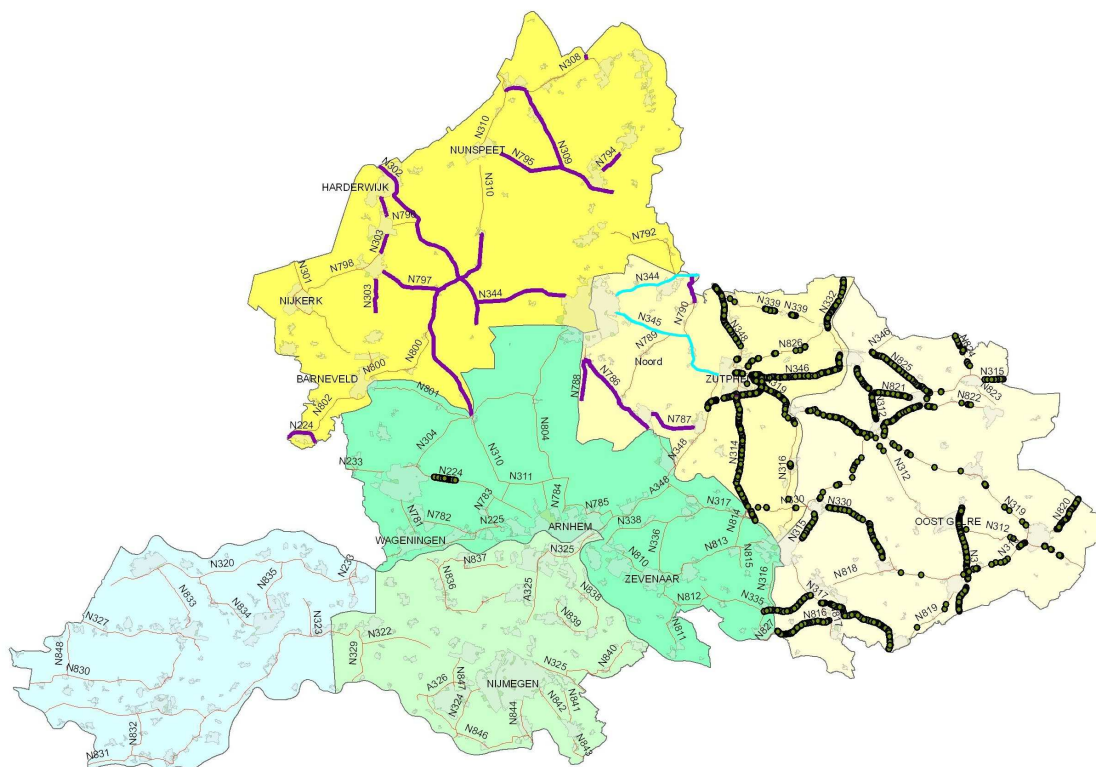
1. Soorten van Tabel 1, 2, 3 van de Flora- en faunawet.
2. Rode Lijst soorten van 2000
3. Provinciale aandachtsoorten
4. Een aantal schadelijke soorten waaronder Japanse duizendknoop, Reuzenbereklaauw en Alsemambrosia
5. Tuinplanten en storingssoorten
6. Overige soorten
7. Pekelindicator

Van de fauna zijn alle waarnemingen van de volgende categorieën genoteerd:

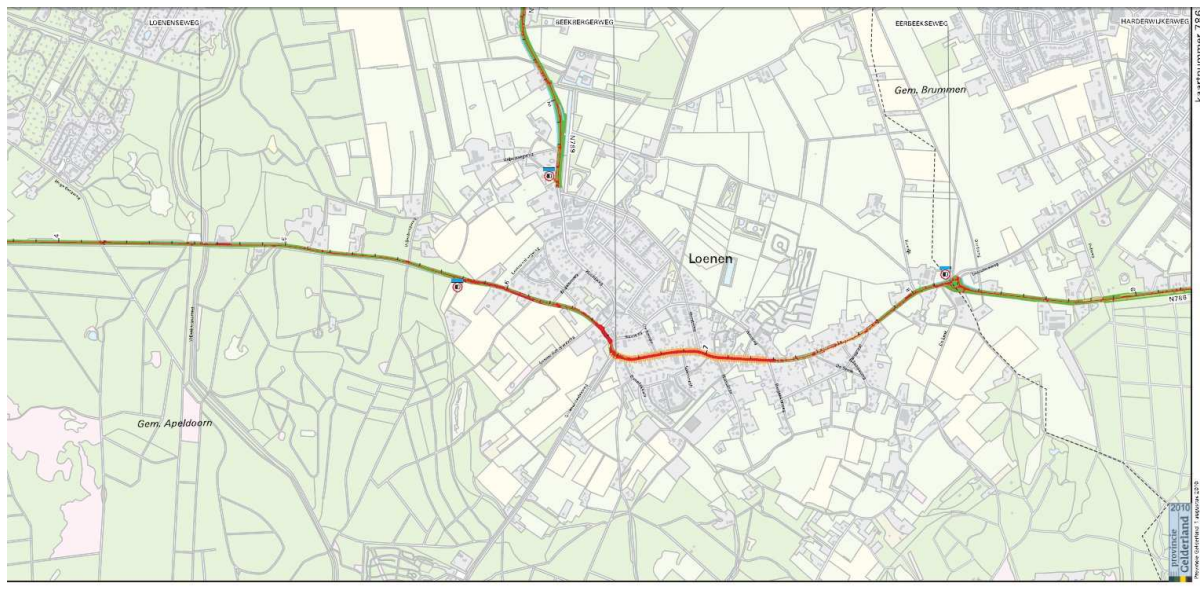
1. Soorten van Tabel 1, 2, 3 van de Flora- en faunawet.
2. Soorten van de Rode Lijst van 2000
3. Verkeersslachtoffers

De waarnemingen zijn vastgelegd in een excel-bestand en de gemaakte vegetatieopnamen zijn ingevoerd met het programma Turboveg.

Het veldonderzoek is verricht door Benno te Linde en Louis-Jan van den Berg.

In paars de provinciale bermen die in 2011 integraal zijn geïnventariseerd. De lichtblauwe bermen zijn door Berglinde geselecteerd en eveneens integraal gekarteerd. De overige bermen in de gele gebieden ten westen van de IJssel zijn gecontroleerd op het voorkomen van plaagsoorten.

De palinggraatkaarten van de provinciale website zijn gebruikt om te bepalen welke bermen door provincie Gelderland worden beheerd.

ALGEMENE BEHEERADVIEZEN

De onderzochte wegen worden apart besproken, een advies wordt daar gegeven.

GEBRUIK OPHOOGZAND UIT DE REGIO

Bij asfaltering wordt de naastgelegen berm vaak opgehoogd. Hierbij wordt blijkbaar vaak grond gebruikt die is vervuild.

Het gevolg is dat gebiedsvreemde en ongewenste plantensoorten zich vestigen buiten hun normale verspreidingsgebied.

Japanse duizendknoop [*Fallopia japonica*] en Knolcyperus [*Cyperus esculentus*] hebben zich onder meer in provinciale bermen kunnen vestigen dankzij aangevoerde grond.

Vaak is bouwpuin en plastic aangetroffen in recent opgehoogde bermen.

Aangevoerde grond is vaak voedselrijk en dus groeien er voor Wilde zwijnen aantrekkelijke plantensoorten.

Een stuk asbest en puin in de linkerberm van de N795 op 30 juni 2011

STRUCTUURRIJKE HEIDE IN WEGBERMEN

In heidegebied is het laten ontstaan van structuurrijke heide op korte afstand van het asfalt ongewenst.

Reptielen warmen zich graag op het asfalt op, vaak met de dood als gevolg. Beter is het om de begroeiing in een berm een meter of twee van het asfalt laag te houden. Dit geldt natuurlijk alleen voor gebieden waar de berm aan heide grenst.

MAAITIJDSTIP

Bermen met veel ratelaar [*Rhinanthus species*] maaien medio augustus.

N224

Rondweg Scherpenzeel

Hm 17 – hm 20.9

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 4

Uitzicht op het stukje natuurbouw vanaf de westkant.

BIJZONDERHEDEN

In de vaak brede bermen aan weerszijde van de weg groeien tussen **hm 18.7** en **hm 19.2** honderden exemplaren van Stijve ogentroost [*Euphrasia stricta* Rode Lijst: Gevoelig] en ook de indicator van schrale omstandigheden Mannetjesereprijs [*Veronica officinalis*] is diverse keren gevonden.

Van Wilde gagel [*Myrica gale* Rode Lijst: Gevoelig **FF2**] is één struik als aanplant ontdekt in de rechterberm aan de rand van een dorpsvijver nabij **hm 18.3**.

Concentraties van de vochtminnende Veldrus [*Juncus acutiflorus*] zijn zowel in greppels en sloten als in de bermen zelf te vinden. Waterpostelein [*Lythrum portula*] is gevonden op een natte plek in de rechterberm nabij **hm 19.15**. Gewone dotterbloem [*Caltha palustris* subsp. *palustris* **FF1**] groeit aan een greppelkant in de rechterberm t.h.v. **hm 20.4**.

Op een klein stukje natuurbouw groeien de zeldzame Wateraardbei [*Comarum palustre* Rode Lijst: Gevoelig], Liggend hertshooi [*Hypericum humifusum*] en Koningsvaren [*Osmunda regalis* **FF1**].

BEHEER

Eén keer per jaar maaien en afvoeren is voldoende.

N301

A1 tot provincie Utrecht

De bermen zijn niet gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 8

N310 Zelderseweg bij Appel in noordwestelijke richting

GEEN BIJZONDERHEDEN

BEHEER

Huidige beheer voortzetten

N302

Harderwijk tot A1

Hm109.4 – hm 128.8

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 16

De N302 ter hoogte van de Ermelose heide richting zuid.
In de westelijke berm groeien veel bijzondere en gevoelige soorten.

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 109.4** en **hm 114** zijn de bermen op diverse plaatsen verstoord door de opgebrachte gebiedsvreemde grond. In deze omgewerkte bermen groeien soorten die in het rivierengebied algemeen voorkomen zoals Rood guichelheil [*Anagallis arvensis* subsp. *arvensis*] en Kromhals [*Anchusa arvensis*]. Op de Veluwe komen zij niet of nauwelijks voor, de zaden van deze soorten zijn met de grond aangevoerd. De **FF1** soorten Grasklokje [*Campanula rotundifolia*] en Brede wespenorchis [*Epipactis helleborine*] maar ook Zandzegge [*Carex arenaria*], Bleeksporig bosviooltje [*Viola riviniana*] groeien af en toe in delen van de bermen die minder verstoord zijn.

Tussen **hm 114.6** en **hm 117.3** loopt de weg langs de Ermelosche heide. De invloed van de heide is zichtbaar, er groeien volop heidesoorten: Struikhei [*Calluna vulgaris*], Gewone dophei [*Erica tetralix*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*] en Zandzegge [*Carex arenaria*] en ook Stekelbrem [*Genista anglica* **Rode Lijst: Gevoelig**], Kruipbrem [*Genista pilosa* **Rode Lijst: Kwetsbaar**], Borstelgras [*Nardus stricta* **Rode Lijst: Gevoelig**] en Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**] komen hier algemeen voor. Grote concentraties Blauwe knoop [*Succisa pratensis* **Rode Lijst: Gevoelig**] zijn te vinden aan weerszijden van de weg tussen **hm 114.2** en **hm 117**. Ook Kleine ratelaar [*Rhinanthus minor* **Rode Lijst: Gevoelig**] komt hier regelmatig voor.

Tussen **hm 119.1** en **hm 122.3** loopt de weg langs het Houtdorperveld, een uitgestrekt heidegebied. De bermen, met name de rechter berm zijn rijk aan soorten van droge heide. Struikhei [*Calluna vulgaris*], Gewone dophei [*Erica tetralix*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*] en Zandzegge [*Carex arenaria*] komen hier algemeen voor.

Af en toe komen we hier Stekelbrem [*Genista anglica* **Rode Lijst: Gevoelig**], Kruipbrem [*Genista pilosa* **Rode Lijst: Gevoelig**], Borstelgras [*Nardus stricta* **Rode Lijst: Gevoelig**], Blauwe knoop [*Succisa pratensis* **Rode Lijst: Gevoelig**] en Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**] tegen.

Op één plek zijn Stijve ogentroost [*Euphrasia stricta* **Rode Lijst: Gevoelig**] en Geelharte [*Linum catharticum* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] aangetroffen.

Tussen **hm 121** en **hm 122** groeit op diverse plekken het uiterst zeldzame Liggende vleugeltjesbloem [*Polygala serpyllifolia* **Rode Lijst: Kwetsbaar**]. Deze soort wordt vrijwel alleen in oude heischrale graslanden gevonden, de groeiplekken moeten daarom bij ingrepen worden ontzien.

Tussen **hm 127** en **hm 128.6** bevindt zich aan weerszijden van de weg en in de middenberm goed ontwikkelde heischrale vegetaties met grote hoeveelheden Dwergviltkruid [*Filago minima* Rode Lijst: Gevoelig], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Eenjarige hardbloem [*Scleranthus annuus*], Kleine hardbloem [*Scleranthus polycarpus*], Buntgras [*Corynephorus canescens*], Heidespurrie [*Spergula morisonii*], diverse planten Stekelbrem [*Genista anglica* Rode Lijst: Gevoelig] en Kruipbrem [*Genista pilosa* Rode Lijst: Kwetsbaar] en met op een aantal plaatsen in de linkerberm tientallen planten van de zeer zeldzame Overblijvende hardbloem [*Scleranthus perennis* Rode Lijst: Ernstig bedreigd].

Opmerkelijk is het voorkomen van Welriekende salomonszegel [*Polygonatum odoratum*]. In de duinen komt deze soort vrij algemeen voor, maar buiten het duingebied is zij zeer zeldzaam.

Bosdroogbloem [*Gnaphalium sylvaticum* Rode Lijst: Gevoelig] en Smal fakkelgras [*Koeleria macrantha*] komen slechts af en toe in dit deel van de N302 voor.

Engels gras [*Armeria maritima* Rode Lijst: Kwetsbaar] groeit werkelijk massaal aan weerszijden van de N302 tussen **hm 127** en **hm 128.8**. De soort groeit vooral in de pekelzone. Ook elders in de berm van de N302 groeit deze soort, maar in veel kleinere aantallen.

Bijzonder is het voorkomen van Kuifhyacint [*Muscaria comosum*] in de linkerberm t.h.v. **hm 122.3**. Deze soort komt zeldzaam voor in de duinen en in Zuid-Limburg. Het is een raadsel hoe de plant in een provinciale berm is terecht gekomen.

Kleine tijm [*Thymus serpyllum*] dat tijdens de kartering van 2007 is gevonden is in 2011 ondanks gericht zoeken niet aangetroffen.

Levendbarende hagedis [*Zootoca vivipara* FF2] en Zandhagedis [*Lacerta agilis* FF3] zijn regelmatig in de bermen waargenomen. Deze soorten profiteren van structuurrijke, niet gemaaide delen van de bermen. In de aangrenzende droge heide komen deze soorten tamelijk algemeen voor.

Een berm als leefgebied voor hagedissen is riskant. Deze koudbloedige dieren willen graag opwarmen op het asfalt. Het is aan te bevelen om in de strook naast het asfalt geen structuurrijke heide te laten ontstaan.

BEHEER

Om de bermen heischraal te houden of om heischrale vegetaties te ontwikkelen is het aan te bevelen om de bermen jaarlijks te maaien.

Op diverse plekken zijn nesten van de Rode bosmier [FF1] in de bermen aangetroffen. Bij maaiwerkzaamheden deze zo veel mogelijk ontzien.

N303

Putten tot Harderwijk

Hm8 – hm25

De bermen zijn integraal gekarteerd, alleen binnen de bebouwde kom van Ermelo en Putten is niet gelopen.

Aantal vegetatieopnamen: 3

N303 Putterweg tussen Putten en Ermelo in noordelijke richting

Tussen **hm 8.2** en **hm 12.2** komt regelmatig op beschaduwde plekken in de berm Bochtig havikskruid [*Hieracium maculatum*] voor. Op schralere plekken groeit af en toe Muizenoor [*Hieracium pilosella*], Kruipwilg [*Salix repens*], Blauwe knoop [*Succisa pratensis* **Rode Lijst: Gevoelig**]. Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*] is t.h.v. **hm 8.7** in de rechter berm van het fietspad gevonden. Als 'stuifzandrelict' zijn verscheidene pollen van Buntgras [*Corynephorus canescens*] te vinden in een greppel bij **hm 11.9**.

Tussen **hm 18** en **hm 20.6** traject Putten-Ermelo zijn de bermen beschaduwd. Veel voorkomende soorten zijn Zandzegge [*Carex arenaria*], Grote muur [*Stellaria holostea*], Hengel [*Melampyrum pratense*], Gewone salomonszegel [*Polygonatum multiflorum*] en Valse salie [*Teucrium scorodonia*]. Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**] is soms te vinden. In de rechterberm groeien t.h.v. **hm 20** enkele exemplaren van de 'schrале' soort Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**].

Tussen **hm 22.7** en **hm 25** zijn de bermen over het algemeen erg smal, bovendien lopen ze langs bebouwing. De bermen zijn ernstig verstoord door werkzaamheden. Op een enkele plek groeit nog wat Hengel [*Melampyrum pratense*] of Zandzegge [*Carex arenaria*]. Op één plek zijn een paar exemplaren van Blaassilene [*Silene vulgaris*] gevonden, het betreft hier hoogst waarschijnlijk een relict van inzaai.

Kleine maagdenpalm [*Vinca minor* **FF1**] is op enkele plekken in de omgeving van bebouwing aangetroffen. Het betreft hier verwilderend of standhoudend tuinafval.

Fraai hertshooi [*Hypericum pulchrum*] die tijdens de kartering in 2007 is aangetroffen is in 2011 niet terug gevonden.

BEHEER

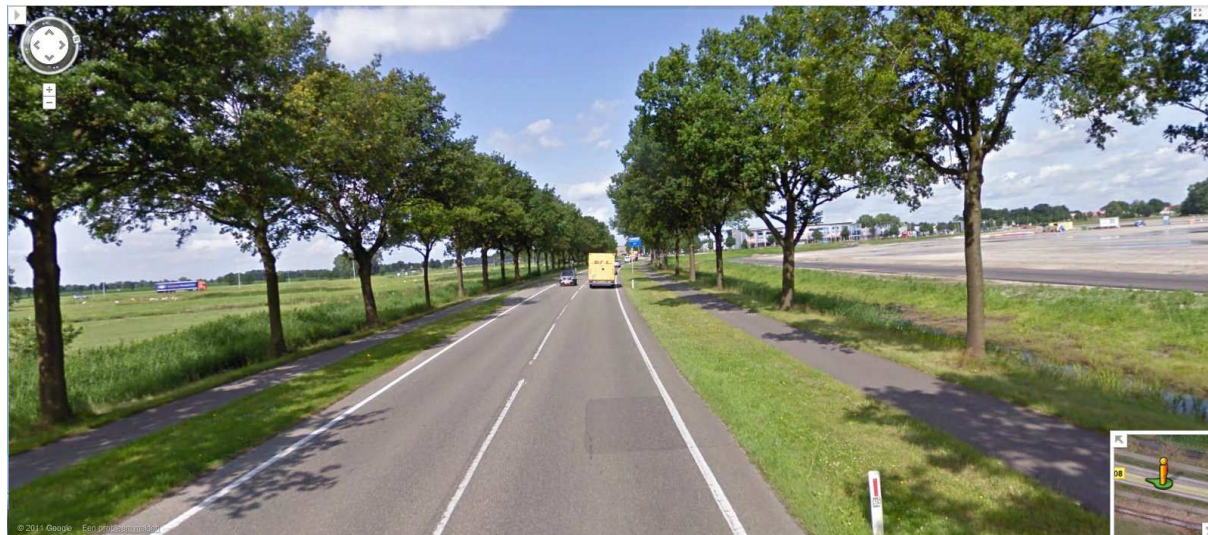
Huidige beheer voortzetten

N308

Oostendorp – Wezep

De bermen zijn niet gekarteerd.

Vegetatieopnamen: 7

De N308 Zuiderzeestraatweg Oost ter hoogte en in de richting van Oostendorp

BIJZONDERHEDEN

De bermen zijn meestal smal, ze liggen vaak langs bewoning. Er groeit veel Glanshaver [*Arrhenatherum elatius*] en Kweek [*Elytrigia repens*]. Delen van de berm worden niet beheerd, andere worden door aanwonenden als gazon beheerd.

Ter hoogte van Oostendorp tussen **hm 51.2** en **hm 51.4** is een klein natuurbouwterreintje ingericht. Met uitzondering van de regionaal vrij algemene soorten Moeraswederik [*Lysimachia thyrsiflora*] en Kikkerbeet [*Hydrochaeris morsus-ranae*] zijn geen bijzondere plantensoorten aanwezig.

BEHEER

Jaarlijks 1x maaien en afvoeren

N309

Elburg tot A 50

Hm 33.6 – 51.9

De bermen zijn integraal gekarteerd met uitzondering van de bebouwde kom van 't Harde.

Aantal vegetatieopnamen: 9

N309 Tongerenseweg bij Epe bij de rotonde in oostelijke richting. Groeiplek Smal fakkelgras

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 33** en **hm 37** zijn vooral de greppels aan weerszijde van de weg tussen **hm 35.2** en **hm 37** het meest soortenrijk. Soorten van dotterbloemgrasland zoals Tweerijige zegge [*Carex disticha*], Zwarte zegge [*Carex nigra*], Gevleugeld hertshooi [*Hypericum tetrapterum*], Veldrus [*Juncus acutiflorus*] en Blauw glidkruid [*Scutellaria galericulata*] komen veel voor, op een enkele plek groeit Waterkruiskruid [*Senecio aquatilis*]. De naamgevende soort Gewone dotterbloem [*Caltha palustris* subsp. *palustris*] die tijdens de kartering in 2007 is gevonden is in 2011 niet meer aangetroffen.

Delen van de bermen tussen fietspad en rijbaan zijn in dit traject ernstig verstoord door opgebrachte gebiedsvreemde grond. In niet verstoorde delen van de berm groeit veel Veldrus [*Juncus acutiflorus*].

Tussen **hm 40** en **hm 42.5** komen goed ontwikkelde heischrale vegetaties voor. Over het gehele traject veel Zilverhaver [*Aira caryophylla*], Struikhei [*Calluna vulgaris*], Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**], Zandzegge [*Carex arenaria*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*], Dwergviltkruid [*Filago minima* **Rode Lijst: Gevoelig**], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*] en Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**] voor.

Op een enkele plek zeldzamere soorten zoals Stekelbrem [*Genista anglica* **Rode Lijst: Gevoelig**], Grondster [*Illecebrum verticillatum* **Rode Lijst: Gevoelig**], Bosdroogbloem [*Gnaphalium sylvaticum* **Rode Lijst: Gevoelig**] en de zeldzame Liggende vleugeltjesbloem [*Polygala serpyllifolia* **Rode Lijst: Kwetsbaar**].

In de rechter berm groeit pleksgewijs veel Veldkruidkers [*Lepidium campestre*].

Riempjes [*Corrigiola littoralis*] dat tijdens de kartering van 2007 is gemeld is in 2011 niet aangetroffen.

Tussen **hm 42.5** en **hm 45.1** loopt de weg door (naald)bos, de bermen zijn hier op veel plaatsen omgewoeld door wilde zwijnen.

Regelmatig komen hier Brede wespenorchis [*Epipactis helleborine* **FF1**], Dicht havikskruid [*Hieracium vulgatum*], Hengel [*Melampyrum pratense*] voor, maar nergens in grote aantallen.

In de rechterberm groeit op zure grondwalletjes op enkele plekken Gewone eikvaren [*Polypodium vulgare*].

De onuitroeibaar woekerende exoot Japanse duizendknoop [*Fallopia japonica*] groeit op diverse locaties, vermoedelijk is de soort in het verleden aangevoerd met vervuild ophoogzand.

Echte guldenroede [*Solidago virgaurea*] die in 2007 was aangetroffen t.h.v. de Nieuwe Zuidweg is niet meer terug gevonden.

Tussen **hm 45.1** en **hm 48** zijn de bermen grotendeels beschaduwd. Hengel [*Melampyrum pratense*] is hier een algemene soort. Op een droog talud in de rechterberm is Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*] en Muizenoor [*Hieracium pilosella*] te vinden.

Af en toe vinden we hier de halfparasiet Grote ratelaar [*Rhinanthus angustifolia*]. In de linker berm ter hoogte van **hm 45.4** groeit op een walletje de stinseplant Hartbladzonnebloem [*Doronicum pardalianches*] in bermen is deze soort te beschouwen als standhoudend tuinafval.

In en langs de aanwezige greppels groeit veel Veldrus [*Juncus acutiflorus*] een vochtindicator.

Ook komt Japanse duizendknoop [*Fallopia japonica*] regelmatig voor.

Tussen **hm 48** en **hm 51.9** (A50) zijn aan weerszijden van de weg grote aantallen Grote ratelaar [*Rhinanthus angustifolia*]. Opmerkelijk is hier het voorkomen van Smal fakkelgras [*Koeleria macrantha*] in de rechterberm ter hoogte van **hm 48**. Smal fakkelgras is zeldzaam in het rivierengebied, elders komt deze soort uiterst zeldzaam op droge schrale plaatsen voor.

BEHEER

Gevoerde beheer van maaien en afvoeren voortzetten.

Op diverse plekken zijn nesten van de Rode bosmier **FF1** in de bermen aangetroffen. Bij maaierwerkzaamheden deze indien mogelijk ontzien.

N310

Otterlo tot Elburg

Hm 61.8 – hm 106.9

De bermen zijn integraal gekarteerd van **hm 62 – hm 87** met uitzondering van de bebouwde kom van Harskamp, Garderen en Uddel.

Aantal vegetatieopnamen: 15

N310 Nunspeetweg ter hoogte van Elspeter veld in noordelijke richting

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 62** en **hm 63.7** komen Struikhei [*Calluna vulgaris*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*], Stekelbrem [*Genista anglica* **Rode Lijst: Gevoelig**], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Middelste ganzerik [*Potentilla intermedia*], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*] voor, maar nergens in grote hoeveelheden. Op een paar plaatsen is Gewone vogelmelk [*Ornithogalum umbellatum* **FF1**] aangetroffen.

Tussen **hm 66** en **hm 73** komen, met name in de rechter berm, Struikhei [*Calluna vulgaris*], Zandzegge [*Carex arenaria*], Buntgras [*Corynephorus canescens*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*], Gewone dophei [*Erica tetralix*], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Borstelgras [*Nardus stricta* **Rode Lijst: Gevoelig**], Kruipganzerik [*Potentilla anglica*], Middelste ganzerik [*Potentilla intermedia*], Heidespurrie [*Spergula morisonii*], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*] en Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**] veel voor.

Hengel [*Melampyrum pratense*] groeit lokaal in de linker berm t.h.v. **hm 71.9**.

Tussen **hm 73** en **hm 77.4** zijn de bermen door wegwerkzaamheden grotendeels omgewerkt en opgehoogd met gebiedsvreemd zand. Delen van deze bermen zijn ingezaaid met een grasmengsel. De bosplant Gewone salomonszegel [*Polygonatum multiflorum*] heeft geleden onder deze ingrepen, maar komt op dit traject echter nog steeds algemeen voor onder bomen en struikgewas.

Een opmerkelijk vondst is gedaan in de berm van de rotonde bij de Apeldoornse straat: hier groeien tientallen exemplaren van Kuifvleugeltjesbloem [*Polygala comosa* **Rode Lijst: Kwetsbaar**]. Hoe deze soort hier terecht is gekomen is onduidelijk. Voor zover bekend is de soort alleen in Zuid-Limburg te vinden.

Tussen **hm 78.5** en **hm 81** zijn bermen in het eerste deel tot **hm 79.3** voedselrijk en karteersoorten zijn hier nauwelijks aangetroffen. Tussen **hm 79.3** en **hm 81** loopt de weg door naaldbos en zijn met name de bermen van de beide fietspaden rijk aan heischrale soorten die op de Rode Lijst voorkomen.

Veel aangetroffen zijn Struikhei [*Calluna vulgaris*], Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**], Buntgras [*Corynephorus canescens*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*], Gewone dophei [*Erica tetralix*], Stijve ogentroost [*Euphrasia stricta* **Rode Lijst: Gevoelig**], Stekelbrem [*Genista anglica* **Rode Lijst: Gevoelig**], Kruipbrem [*Genista pilosa* **Rode Lijst: Kwetsbaar**], Grondster [*Illecebrum verticillatum* **Rode Lijst: Gevoelig**], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Borstelgras [*Nardus stricta* **Rode Lijst: Gevoelig**], Kruipganzerik [*Potentilla anglica*], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*],

Mannetjesereprijs [*Veronica officinalis*] en Hondsviooltje [*Viola canina* Rode Lijst: Gevoelig] voor. Lokaal groeit wat Kleine ratelaar [*Rhinanthus minor* Rode Lijst: Gevoelig]; in de bermen van de kruisende N302 komt deze soort vrij algemeen voor.

In de berm van het fietspad aan de rechterzijde van de weg een opmerkelijke vondst: hier groeien tientallen pollen Veenbies [*Trichophorum cespitosum* subsp. *germanicum* Rode Lijst: Gevoelig]. Deze soort groeit in de omgeving in vochtige heidegebieden, maar wordt voor zover bekend nooit in de bermen van verharde wegen aangetroffen.

In de linkerberm langs het fietspad is één exemplaar van Blauwe knoop [*Succisa pratense* Rode Lijst: Gevoelig] gevonden.

Beenbreek [*Narthecium ossifragum*] en Kleine tijm [*Thymus serpyllum*] die tijdens de kartering van 2007 in de linkerberm gemeld zijn werden ondanks meerdere veldbezoeken niet gevonden. Beenbreek groeit op kletsnatte plekken op zure grond in heide- en in veengebieden. De aangegeven groeiplek van Beenbreek is echter kurkdroog en lijkt volkomen ongeschikt voor deze soort. De gemaakte foto geeft geen uitsluitel, verwarring met een verwilderde tuinplant lijkt waarschijnlijk.

Tussen **hm 81** en **hm 82,9** gemeentegrens Uddel zijn de bermen voedselrijk en delen zijn ingeplant met eiken en ingezaaid met grasmengsels; aandachtsoorten zijn hier vrijwel niet aangetroffen.

Tussen **hm 84,4** en **hm 86,6** loopt de weg het Elspeter Veld, een uitgestrekt heidegebied. In de bermen van de fietspaden groeien hier veel heischrale soorten Struikhei [*Calluna vulgaris*], Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**], Buntgras [*Corynephorus canescens*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*], Gewone dophei [*Erica tetralix*], Stekelbrem [*Genista anglica* Rode Lijst: Gevoelig], Kruipbrem [*Genista pilosa* Rode Lijst: Kwetsbaar] Borstelgras [*Nardus stricta* Rode Lijst: Gevoelig], Tormetil [*Potentilla erecta*], Mannetjesereprijs [*Veronica officinalis*] en Hondsviooltje [*Viola canina* Rode Lijst: Gevoelig] voor. In de linker berm van het linker fietspad groeit op een enkele plek Liggende vleugeltjesbloem [*Polygala serpyllifolia* Rode Lijst: Kwetsbaar]. In de beschaduwde bermen van de rijweg komt veel bosplanten zoals Brede wespenorchis [*Epipactis helleborine* **FF1**], Dicht havikskruid [*Hieracium vulgatum*], Hengel [*Melampyrum pratense*] en Dalkruid [*Maianthemum bifolium*]. Zandhagedis [*Lacerta agilis* **FF3**] is op één plek gezien.

BEHEER

Het gevoerde beheer voortzetten.

Op diverse plekken zijn nesten van de Rode bosmier **FF1** in de bermen aangetroffen. Bij maaiwerkzaamheden deze zo veel mogelijk ontzien.

N344

Nieuw-Milligen – Deventer

Hm25.3 – hm 53.4

De bermen zijn integraal gekarteerd van **hm 25.3** naar **hm 36** en van **hm 46.4** naar **hm 53.4** uitgezonderd bebouwde kommen van Apeldoorn en Twello.

Aantal vegetatieopnamen: 9

N344 Rijksweg tussen Teuge en Twello in oostelijke richting. Groeiplaats Bochtige klaver

Tussen **hm 25.3** en **hm 29.4** zijn de bermen schraal en voedselarm. Struikhei [*Calluna vulgaris*], Zandzegge [*Carex arenaria*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*] Zandblauwtje [*Jasione montana*] en Rode bosbes [*Vaccinium vitis-idaea*] zijn aan weerszijde van de weg alom tegenwoordig, af en toe is Kruipbrem [*Genista pilosa* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] gevonden. In de rechterberm regelmatig Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**].

In de linkerberm nog een bijzondere waarneming: hier is op enkele plekken de zeldzame hybride van Muizenoor en Spitshavikskruid [*Hieracium x schultesii*] te vinden.

Tussen **hm29.4** en **hm 36** zijn de bermen voedselrijker. In de boszomen is regelmatig Dalkruid [*Maianthemum bifolium*], Witte klaverzuring [*Oxalis acetosella*] en Dicht havikskruid [*Hieracium vulgatum*], Hengel [*Melampyrum pratense*] gevonden. Aan de rechterzijde groeit af en toe Bosanemoon [*Anemone nemorosa*].

Enkele opmerkelijke vondsten zijn:

In de linkerberm enkele pollen Fraai hertshooi [*Hypericum pulchrum* **Rode Lijst: Bedreigd**] bij **hm 33**.

Enkele exemplaren van Melkeppe [*Peucedanum palustre*] zijn in de rechterberm ter hoogte van **hm 31.6** gevonden. Melkeppe groeit van nature op natte plekken op zure veengrond; mogelijk zijn zaden van de soort meegekomen met opgebrachte grond of plantgoed.

Een tweetal grote groeiplaatsen van Valse zandzegge [*Carex reichenbachii*] zijn ontdekt in de linkerberm bij **hm 32.8**. Valse zandzegge groeit in het oosten van Gelderland overvloedig in de bermen van de N317 nabij Hummelo en Keppel. Maar op de Veluwe is zij nooit eerder aangetroffen.

Eén pol Boszegge [*Carex sylvatica*] bij **hm 35.6** in de rechter berm.

Boszegge lijkt aan lichte opmars bezig: deze zeldzame soort duikt de laatste jaren vaker op nieuwe plekken op.

Tussen **hm 46.4** en **hm 49** (bebouwde kom Twello) groeien aan weerszijden van de weg in de greppels op plekken met kwel Tweerijige zegge [*Carex disticha*], Bleke zegge [*Carex pallens* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] en Veldrus [*Juncus acutiflorus*].

Op een bredere plek in de berm onder eiken groeit aan de linker zijde Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**] en de in deze regio zeldzame Bochtige klaver [*Trifolium medium* **Rode Lijst: Kwetsbaar**].

Tussen **hm 51** en **hm 52.4** komen de bermen meer onder de invloed van de IJssel. Diverse stroomdalsoorten zoals Gewone agrimonie [*Agrimonia eupatoria* **Rode Lijst: Gevoelig**], Rivierduinzegge [*Carex ligerica*], Handjesgras

MONITORING WEGBERMEN PROVINCIE GELDERLAND

[*Cynodon dactylon*], Sikkelklaver [*Medicago falcata*], Geoorde zuring [*Rumex thyrsiflorus*] en ook Goudhaver [*Trisetum flavescens* **Rode Lijst: Gevoelig**] komen hier vrij algemeen voor.

Op een enkele plek groeit Grote bevernel [*Pimpinella major*] en ook het zeldzame Moeslook [*Allium oleraceum* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] is maar op één enkele plek gevonden.

BEHEER

Het huidige beheer kan gewoon worden voortgezet.

N345

Apeldoorn tot Zutphen

Hm 2.1 – hm 21.7

De bermen zijn integraal gekarteerd van **hm 4.6 – hm 16.3** met uitzondering van de bebouwde kom van Voorst.

Aantal vegetatieopnamen: 7

N345 Weg naar Voorst, vooral het zuidelijke talud is rijk aan bijzondere soorten

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 2.1** en **hm 11.6** zijn de bermen tussen fietspad en rijbaan sterk verstoord door recente wegwerkzaamheden.

Er zijn waarschijnlijk veel kenmerkende soorten verdwenen door de werkzaamheden, al is nog regelmatig Rivierduinzegge [*Carex ligerica*] en ook Handjesgras [*Cynodon dactylon*] te vinden en slechts een enkele pol Kleine bevernel [*Pimpinella saxifraga*].

Maar in de bermen bij de rotonde bij **hm 9** groeien duizenden pollen Kleine bevernel [*Pimpinella saxifraga*] en zeer veel Bochtige klaver [*Trifolium medium* **Rode Lijst: Kwetsbaar**].

In een greppel aan de linkerzijde van de weg t.h.v. **hm 8.8** groeien soorten van natte heide zoals Blauwe zegge [*Carex panicea*], Gewone dophei [*Erica tetralix*], Gewone waternavel [*Hydrocotyle vulgaris*] en een enkele pol Geelgroene zegge [*Carex oederi* subsp. *oedocarpa*]. Tussen **hm 10.2** en **hm 11** komt veel Geel walstro [*Galium verum*] en Sikkelklaver [*Medicago falcata*] voor.

Wat ongebruikelijke vondsten zijn gedaan in de linkerberm bij **hm 10**. In de pekelzone groeien enkele pollen Absintalsem [*Artemisia absinthium* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] en op één plek aan de bosrand Rankende duivenkervel [*Fumaria capreolata*]. Beide soorten zijn zeer waarschijnlijk aangevoerd met ophooggrond.

Tussen **hm 13.3** en **hm 16.3** zijn ook hier de bermen tussen fietspad en rijbaan verstoord door recente wegwerkzaamheden.

Een deel van de berm is echter fraai ontwikkeld dankzij de diverse stroomdalsoorten zoals Rivierduinzegge [*Carex ligerica*], Cypreswolfsmelk [*Euphorbia cyparissias*], Geel walstro [*Galium verum*], Zachte haver [*Helictotrichon pubescens*], Aardaker [*Lathyrus tuberosus* **FF1**], Sikkelklaver [*Medicago falcata*], Grote tijm [*Thymus pulegioides* **Rode Lijst: Kwetsbaar**], Goudhaver [*Trisetum flavescens* **Rode Lijst: Gevoelig**]. Rapunzelklokje [*Campanula rapunculus* **Rode Lijst: Kwetsbaar FF2**] is slechts op één plek aangetroffen.

In de rechterberm is op verscheidene plekken Hemelsleutel [*Sedum telephium*] gevonden. De gevonden planten bloeien met een opvallende geelroze kleur, die niet vaak wordt gezien. Mogelijk is dit de ondersoort 'fabaria'. Deze soort wordt in Nederlandse literatuur niet genoemd, maar wel in Duitse en Belgische.

FAUNA

Een dode das [*Meles meles* **FF3**] is aangetroffen in de rechter berm tussen rijbaan en fietspad t.h.v. **hm 14.8**.

BEHEER

Het huidige beheer voortzetten. Geen gebiedsvreemde en vervuilde grond gebruiken als ophoogzand.

N763

Zuiderzeestraatweg tot provincie Overijssel

Hm 8.7 – hm 9.3

De bermen zijn integraal gekarteerd.

Aantal vegetatieopnamen: 2

N763 Kamperstraatweg op de grens met Overijssel

In de rechterberm ligt bij **hm 8.8** een grote groeiplaats met het zeldzame Veenreukgras [*Hierochloa odorata* **Rode Lijst: Kwetsbaar**]. Grote pimpernel [*Sanguisorba officinalis*] is slechts één keer aangetroffen in de berm van het rechter fietspad. Verder groeit er in de bermen veel Gewone vogelmelk [*Ornithogalum umbellatum* **FF1**]. In de naastgelegen sloot groeit veel Stomp fonteinkruid [*Potamogeton obtusifolius* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] en de kwel- en vochtminnende soorten Kleine watereppe [*Berula erecta*], Tweerijige zegge [*Carex disticha*], Holpijp [*Equisetum fluviatile*] en Veldrus [*Juncus acutiflorus*] zijn regelmatig te vinden.

De tijdens de kartering van 2007 aangetroffen Grote ratelaar [*Rhinanthus angustifolius*] en Grote pimpernel [*Sanguisorba officinalis*] zijn niet meer aangetroffen in het opnamevlak van het meetpunt.

BEHEER

Twee keer per jaar maaien en afvoeren.

N786

Beekbergen tot Eerbeek

Hm 1.0 – hm 11.3

De bermen zijn integraal gekarteerd met uitzondering van de bebouwde kom van Loenen en Eerbeek

Aantal vegetatieopnamen: 5

N786 Harderwijkerweg bij Eerbeek in noordwestelijke richting

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 1.1** en **hm 5.8** zijn de bermen over het algemeen erg smal Struikhei [*Calluna vulgaris*], Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**], Zandzegge [*Carex arenaria*], Dicht havikskruid [*Hieracium vulgatum*], Dalkruid [*Maianthemum bifolium*], Hengel [*Melampyrum pratense*] en Gewone salomonszegel [*Polygonatum multiflorum*] komen regelmatig voor, maar alleen Hengel hier groeit in grote aantallen.

Op het talud van een boswallekje langs het fietspad in de linker berm groeit Gewone eikvaren [*Polypodium vulgare*].

Gewone vogelmelk [*Ornithogalum umbellatum* **FF1**] is één keer aangetroffen.

In de rechter berm van het fietspad groeien de bosplanten Groot heksenkruid [*Circaea lutetiana*] en wat pollen Bosgierstgras [*Milium effusum*].

Bijzondere lichtminnende soorten komen hier ook voor: in de linker berm groeien een paar exemplaren van Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**] en ter hoogte van het viaduct over de A50 groeit in de rechter berm Sikkelsklaver [*Medicago falcata*].

Fraai hertschooi [*Hypericum pulchrum* **Rode Lijst: Bedreigd**], dat al tijdens de kartering in 2007 is aangetroffen groeit nog steeds op de zelfde plek, op een boswallekje met veel opslag van struiken op enkele meters van de berm. Het is echter sterk de vraag of deze groeiplaats zich op provinciaal terrein bevindt, waarschijnlijk behoort het bij de aangrenzende particulier.

Ook Bosaardbei [*Fragaria vesca* **Rode Lijst: Gevoelig**] is in deze berm is ontdekt. Bosaardbei duikt de laatste jaren vaker op onverwachte plekken; de zaden worden door vogelpoep verspreid.

Langs de afrit van de A50 groeien grote aantallen Torenkruid [*Arabis glabra* **Rode Lijst: Bedreigd**]. Deze soort is te verwachten in de berm van de N786.

Her en der groeien in de buurt van woonhuizen soorten zoals Mansoor [*Asarum europaeum*], Cypreswolfsmelk [*Euphorbia cyparissias*] en Kleine maagdenpalm [*Vinca minor* **FF1**] deze soorten zijn hetzij door buurtbewoners aangeplant of het betreft verwilderend of standhoudend tuinafval. Bonte gele dovenetel [*Lamium galeobdolon* subsp. *argentatum*] een woekerende tuinvlieder doet het ook erg goed: de soort is op diverse plekken gevonden.

Tussen **hm 8.2** en **hm 11.4** loopt de berm grotendeels door bebouwd gebied en dat is te merken aan de hoeveelheid verwilderende en gedumpte tuinplanten. Een selectie: Viltige hoornbloem [*Cerastium tomentosum*], Rotsooievaarsbek [*Geranium macrorrhizum*], Bonte gele dovenetel [*Lamium galeobdolon* subsp. *argenteum*], Puntwederik [*Lysimachia punctata*], Echte lampionplant [*Physalis alkekengi*], Gevlekt longkruid [*Pulmonaria officinalis*]. Ook Kleine maagdenpalm [*Vinca minor* **FF1**] is hier te vinden.

Tussen al die kleurige tuinplanten weten inheemse soorten zich te handhaven; Hengel [*Melampyrum pratense*], Boshavikskruid [*Hieracium sabaudum*], Dicht havikskruid [*Hieracium vulgatum*], Gestreepte leeuwenbek [*Linaria repens*] en Gewone eikvaren [*Polypodium vulgare*] komen in de rechter berm voor.

Bont kroonkruid [*Securigera varia*] is gevonden in de linker berm nabij **hm 11**, ze groeit samen met Knolboterbloem [*Ranunculus bulbosus*].

Een kleine populatie Muurhavikskruid [*Hieracium murorum* **Rode Lijst Kwetsbaar**] is gevonden in de rechter berm nabij **hm 9.2**.

BEHEER

Het huidige beheer voortzetten

N787

Eerbeek tot Brummen

Hm 11.0 – hm 16.9

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 3

N787 Eerbeekseweg in oostelijke richting ter hoogte van de golfbaan

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 11** en **hm 12.7** loopt de N787 grotendeels door bewoond gebied. Hengel [*Melampyrum pratense*] en Gewone salomonszegel [*Polygonatum multiflorum*] komen hier nog vrij algemeen voor in de rechter berm. Struikhei [*Calluna vulgaris*] is hier schaars.

De liaan Heggenrank [*Bryonia dioica*] groeit in de rechter berm bij **hm 12**.

Nabij **hm 12.3** groeit in de rechter berm één pol Echte guldenroede [*Solidago virgaurea* **Rode Lijst: Kwetsbaar**]. Verwilderde tuinplanten of gedumpte tuinafval komen hier betrekkelijk weinig voor, alleen de algemene woekerende Bonte gele dovenetel [*Lamium album* subsp. *argenteum*] is hier gevonden.

Langs het traject van **hm 12.7** en **hm 16.9** groeien in de bermen en op de taluds van sloten en greppels aan weerszijden van de weg grote hoeveelheden van de aantrekkelijk bloeiende bosplanten Bosanemoon [*Anemone nemorosa*] en Grote muur [*Stellaria holostea*]. Op een enkele plek in de rechter berm is de "oud bos indicator" Dalkruid [*Maianthemum bifolium*] gevonden.

In een houtwal aan de rechter zijde van de weg groeit veel Boshavikskruid [*Hieracium sabaudum*] en Hengel [*Melampyrum pratense*].

Op schrale, droge greppeltaluds is Mannetjesereprijs [*Veronica officinalis*] vaak te vinden.

In en langs de sloten groeit veel Veldrus [*Juncus acutiflorus*] en af en toe Zwarte zegge [*Carex nigra*] of IJle zegge [*Carex remota*].

Adderwortel [*Persicaria bistorta*] groeit op meerdere plekken in de linker berm ter hoogte van **hm 15.5**.

De zeldzame Voorjaarszegge [*Carex caryophylla* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] komt voor op één plek in de rechterberm op de overgang van de berm naar een greppeltalud nabij **hm 16.2**.

Wilde marjolein [*Origanum vulgare* **FF1**] groeit in de rechter berm bij **hm 14.9**. De groeiplek ligt vlakbij een woonhuis; de soort is hier dan ook als een verwilderde tuinplant te beschouwen.

Op een greppeltalud aan een bosrand in de rechter berm groeit op een tweetal plekken Dubbelloof [*Blechnum spicant* **Rode Lijst: Gevoelig**].

Diverse grote pollen Stijve zegge [*Carex elata*] groeien in een sloot aan de linker zijde van de weg bij hm 16.

BEHEER

Het huidige beheer handhaven

N788

A50 – Beekbergen

Hm 14.9 – hm 19.1

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 3

N788 Arnhemse weg ter hoogte van Wegrestaurant Mendel in zuidelijke richting

BIJZONDERHEDEN

Tussen **hm 14.9** en **hm 17.3** zijn er fraaie heischrale stukken in de bermen, vooral tussen **hm 16.2** en **hm 17.3** komen soorten van heischraal grasland zoals Zilverhaver [*Aira caryophylla*], Vroege haver [*Aira praecox*], Struikhei [*Calluna vulgaris*], Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**], Zandzegge [*Carex arenaria*], Tandjesgras [*Danthonia decumbens*], Kruipbrem [*Genista pilosa* **Rode Lijst: Kwetsbaar**], Dicht havikskruid [*Hieracium vulgatum*], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Tormentil [*Potentilla erecta*], Heidespurrie [*Spergula morisonii*], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*], Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**] voor. Af en toe is zijn enkele pollen Buntgras [*Corynephorus canescens*] gevonden.

Nabij **hm 17.2** groeien de stroomdalsoorten Rivierduinzegge [*Carex ligetica*] en Sikkelklaver [*Medicago falcata*]. Onduidelijk is hoe deze soorten in deze heischrale berm terecht zijn gekomen.

De tijdens de kartering van 2007 gevonden soorten Stijve ogentroost [*Euphrasia stricta*] en Dwergviltkruid [*Filago minima*] zijn in 2011 niet terug gevonden.

Tussen **hm 17.3** en **hm 19.5** loopt de weg langs woonhuizen, de bermen zijn hier over het algemeen erg smal. Er groeit een keur aan verwilderde tuinplanten onder meer Kleine maagdenpalm [*Vinca minor* **FF1**] en Akelei [*Aquilegia species*], Bonte gele dovenetel [*Lamium galeobdolon* subsp. *argentatum*], Lelietje-van-dalen [*Convalaria majalis*] en Franjekelk [*Tellima grandiflora*].

Op minder door de mens beïnvloede plaatsen groeit in de schaduw nog Hengel [*Melampyrum pratense*] en Gewone salomonszegel [*Polygonatum multiflorum*] en op een enkele plek de "oud bosindicator" Dalkruid [*Maianthemum bifolium*]. Op zonnige plekken is Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**] en Knolboterbloem [*Ranunculus bulbosus*] te vinden.

Aardaker [*Lathyrus tuberosus* **FF1**] is op één plek aangetroffen nabij **hm 18.6**.

BEHEER

Jaarlijks maaien en afvoeren is essentieel voor het behoud van heischrale graslanden. Niet maaien zou betekenen dat de bermen veranderen in droge soortenarme heidevelden. Deze zijn elders in de omgeving voldoende aanwezig.

N789

Loenen – N345

De bermen zijn niet gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 3

N789 Hoofdweg bij Klarenbeek even voorbij het spoor richting noordoost

BIJZONDERHEDEN

Het traject van de **N789** loopt tussen **hm 1.6** en **hm 9** door bewoond gebied. Op diverse plekken worden de bermen door aanwonenden als gazon beheerd.

Vanaf **hm 9** tot de **N345** zijn de bermen wat breder.

Aandachtsoorten zijn niet aangetroffen in de directe omgeving van de gemaakte vegetatieopnamen.

BEHEER

Huidige beheer voortzetten

N790

Gietelo – Deventer

Hm 0.0 – hm 7.6

De bermen zijn integraal gekarteerd van hm 5 tot hm7.6

Aantal vegetatieopnamen: 2

N790 Wilpsche dijk ter hoogte van de Lazaruskolken in noordelijke richting

BIJZONDERHEDEN

Tussen hm 5 en hm 7.6 loopt de weg grotendeels over de winterdijk van de IJssel. Het is in het veld niet altijd duidelijk waar de grens met de provincie en het waterschap begint of ophoudt.

Op deze dijk groeit een soortenrijke stroomdalvegetatie met een aantal Rode Lijst soorten: Rapunzelklokje [*Campanula rapunculus* Rode Lijst: Kwetsbaar FF2], Voorjaarszegge [*Carex caryophylla* Rode Lijst: Kwetsbaar], Goudhaver [*Trisetum flavescens* Rode Lijst: Gevoelig], Kleine ruit [*Thalictrum minus* Rode Lijst: Kwetsbaar] Gewone agrimonie [*Agrimonia eupatoria* Rode Lijst: Gevoelig], Moeslook [*Allium oleraceum* Rode Lijst: Kwetsbaar]. Verder relatief zeldzame soorten zoals Rivierduinzegge [*Carex ligerica*], Handjesgras [*Cynodon dactylon*], Kruisdistel [*Eryngium campestre*], Cypreswolfsmelk [*Euphorbia cyparissias*], Geelwalstro [*Galium verum*], Zachte haver [*Helictotrichon pubescens*], Ruw vergeet-mij-nietje [*Myosotis ramossissima*], Walstrobremraap [*Orobancha caryophyllacea*], Kleine bevernel [*Pimpinella saxifraga*], Voorjaarsganzerik [*Potentilla tabernaemontani*], Geoorde zuring [*Rumex thyrsiflorus*], Knikkende distel [*Carduus nutans*] en Gewone vogelmelk [*Ornithogalum umbellatum* FF1] zijn te vinden op diverse plekken op het dijktaalud.

Stinkende ballote [*Ballota nigra* subsp. *meridionalis*] groeit op een aantal begraasde plekken in de rechter berm tussen hm 5,7 en hm 5,8. Het is echter mogelijk dat dit deel van de dijk particulier en geen provinciaal eigendom is.

Ter hoogte van hm 5.9 staat in de linker berm één pol Grote hardvrucht [*Bunias orientalis*].

Het zeldzame Vijfdelig kaasjeskruid [*Malva alcea*] groeit in de rechter berm nabij hm 5.8.

Tientallen exemplaren Alsemambrosia [*Ambrosia artemisiifolia*] zijn aangetroffen nabij hm 5.6.

De soorten Kattendoorn [*Ononis repens* subsp. *spinosa*], Kruisbladwalstro [*Cruciata laevipes*] en Aardaker [*Lathyrus tuberosus*] die tijdens de kartering van 2007 zijn gemeld zijn in 2011 op de aangegeven plekken niet aangetroffen.

N792

Vaassen tot Twello

De bermen zijn niet gekarteerd.

Aantal vegetatieopnamen geen

N792 Vaassenseweg in westelijke richting ter hoogte van de kruising met de Middendijk

BIJZONDERHEDEN

Over het algemeen zeer smalle bermen die regelmatig door wegwerkzaamheden verstoord worden.

Aantal vegetatieopnamen geen

N794

Epe tot A50

Hm 14 – hm 16.3

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 1

N794 Heerderweg in zuidwestelijke richting ter hoogte van de Eperheemweg

BIJZONDERHEDEN

De N794 loopt over grote afstand door bewoond gebied, de bermen zijn over het algemeen erg smal. Een deel was verstoord door wegwerkzaamheden. Sommige stukken van de berm worden door aanwonenden als gazon beheerd.

In de bermen groeien veel verwilderde of aangeplante tuinplanten: onder meer Lelietje-van-dalen [*Convallaria majalis*] Reuzenbalsemien [*Impatiens glandulifera*], Japanse duizendknoop [*Fallopia japonica*], Groot nagelkruid [*Geum macrophyllum*], Bonte gele dovenetel [*Lamium galeobdolon* subsp. *argentatum*] en Gewone vogelmelk [*Ornithogalum umbellatum* **FF1**]. De bosplant Grote muur [*Stellaria holostea*] groeit nog op een enkele plek waar de berm niet recent is verstoord.

BEHEER

Het huidige beheer handhaven.

N795

Nunspeet tot Tongeren

Hm 2 – hm 9.7

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 2

N795 Eperweg in oostelijke richting ter hoogte van de bocht bij de leemkuilen

Van **hm 2** tot **hm 9.7** zijn de bermen door wegwerkzaamheden en door gewroet van wilde zwijnen verstoord. Het voorkomen van de gebiedsvreemde soorten: Rood guichelheil [*Anagallis arvensis* subsp. *arvensis*], Wilde bertram [*Achillea ptarmica*], Tweerijige zegge [*Carex disticha*] en Veldrus [*Juncus acutiflorus*] op diverse plekken geeft aan dat de bermen zijn opgehoogd met van elders aangevoerde grond.

Op enkele plekken groeit nog Zilverhaver [*Aira caryophyllaea*], Struikhei [*Calluna vulgaris*], Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**], Zandzegge [*Carex arenaria*], Stijve ogentroost [*Euphrasia stricta* **Rode Lijst: Kwetsbaar**], Dwergviltkruid [*Filago minima* **Rode Lijst: Gevoelig**], Zandblauwtje [*Jasione montana*], Klein tasjeskruid [*Teesdalia nudicaulis*], Mannetjesereprijs [*Veronica officinalis*] en Hondsviooltje [*Viola canina* **Rode Lijst: Gevoelig**]. Deze soorten komen echter in kleine aantallen voor en dan vooral in de meestal nog ongestoorde brede bermen nabij de A28.

Ook Brede wespenorchis [*Epipactis helleborine* **FF1**] komt op diverse plekken in de bermen van de N795 voor, maar altijd met maar weinig exemplaren bij elkaar.

Bochtige klaver [*Trifolium medium* **Rode Lijst: Kwetsbaar**] is gevonden bij **hm 6,5**. In de directe omgeving groeit deze soort in een door Staatsbosbeheer beheerde leemkuil. Het is voor het eerst dat de soort buiten de leemkuil is aangetroffen.

Hengel [*Melampyrum pratense*] komt veel voor in het laatste deel van de N795.

Enkele pollen van de vrij zeldzame Liggende klaver [*Trifolium campestre*] zijn gevonden nabij de A28.

Gewone eikvaren [*Polypodium vulgare*] groeit op zure boswallekes aan de bosrand nabij de afslag met de N309.

Een klein aantal planten Grote ratelaar [*Rhinanthus angustifolius*] is op één plek aangetroffen nabij **hm 5.4**. Deze soort komt vrij veel voor in de bermen van de N309 niet ver van deze plek vandaan. Het mag verwacht worden dat de soort zich bij ongewijzigd beheer zich verder zal gaan verspreiden.

BEHEER

Het huidige beheer voortzetten.

N796

Ermelo tot N302

Hm 0.5 tot hm 3.3.

De berm zijn niet gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 2

N796 Leuvenumseweg in oostelijke richting door bosgebied

BIJZONDERHEDEN

In dit traject bevinden zich tussen **hm 0.5** en **hm 2** brede bermen tussen rijbaan en fietspad, die zijn ingeplant met eiken. Hier en daar groeien enkele planten Brede wespenorchis [*Epipactis helleborine* **FF1**] en ook Kleine maagdenpalm [*Vinca minor* **FF1**] groeit op een enkele plek nabij bewoning. De laatste soort is te beschouwen als verwilderd tuinafval.

BEHEER

Beheer in de bredere bermen maaien en afvoeren, maar in de smalle stroken langs het bos is klepelbeheer afdoende.

N797

Putten tot Garderen

Hm 0.7 – hm 7

De bermen zijn integraal gekarteerd

Aantal vegetatieopnamen: 2

N797 Garderenseweg in oostelijke richting ter hoogte van de Nieuwe Prinsenweg

BIJZONDERHEDEN

Over het algemeen betreft het sterk beschaduwde bermen door beuken- en sparrenbossen. De bermen zijn over grote oppervlakten omgewoeld door wilde zwijnen. De bossoorten Muursla [*Myelis muralis*], Bosklaverzuring [*Oxalis acetosella*] en Bleeksporig bosviooltje [*Viola riviniana*] komen in de beschaduwde delen algemeen voor. De soorten Bosanemoon [*Anemone nemorosa*], Dalkruid [*Maianthemum bifolium*], Hengel [*Melampyrum pratense*], Gewone salomonszegel [*Polygonatum multiflorum*] en Valse salie [*Teucrium scorodonia*] zijn minder frequent te vinden.

Opmerkelijk is de vondst in de linker berm ter hoogte van **hm 1.4** van diverse exemplaren Schaduwkruiskruid [*Senecio nemorensis*]. Nooit eerder is deze soort die in de bossen van Zuid-Limburg en in het Rijk van Nijmegen vrij algemeen voorkomt, op de Veluwe aangetroffen. Vlakbij is een arboretum, mogelijk is de soort hier uit ontsnapt.

Roze winterpostelein [*Claytonia sibirica*], Bonte gele dovenetel [*Lamium galeobdolon* subsp. *argentatum*], Lelietje-van-dalen [*Convallaria majalis*], Reuzenberenklauw [*Heracleum mantegazzianum*], Late guldenroede [*Solidago gigantea*] en andere tuinplanten komen in de bermen vaak voor. Op enkele plekken is Roze winterpostelein indrukwekkend veel aanwezig.

Het traject van de N797 loopt vanaf **hm 5.7** vooral door bewoond gebied. Grote delen van de berm worden hier door de aanwonenden vrijwel wekelijks gemaaid. Met uitzondering een enkele kleine schrale plek met Muizenoor [*Hieracium pilosella*], Klein vogelpootje [*Ornithopus perpusillus*] of Zandpaardenbloem [*Taraxacum laevigatum*] zijn hier geen aandachtsoorten aangetroffen.

Grasklokje [*Campanula rotundifolia* **FF1**] groeit in de rechter berm ter hoogte van **hm 6.3**.

BEHEER

Maaibeheer van de bermen die door bosgebied lopen is niet noodzakelijk, bermen die langs woonhuizen lopen worden al vaak al door aanwonenden bijgehouden.

N798

Nijkerk tot Putten

De bermen zijn niet gekarteerd

Aantal gemaakte vegetatieopnamen: 6

N798 Nijkerkerstraat ter hoogte van Oldenaller in noordoostelijke richting

BIJZONDERHEDEN

Grote delen van de bermen zijn door recente wegwerkzaamheden ernstig verstoord. Sommige delen bestonden tijdens het onderzoek slechts uit kaal zand of waren recent ingezaaid met een grasmengsel.

BEHEER

In recent ingezaaide bermen is het aan te bevelen de bermen de komende jaren twee keer per jaar te maaien. Voor de overige bermen volstaat één keer per jaar maaien en afvoeren.

N800

Barneveld tot Stroe

De bermen zijn niet gekarteerd

Aantal gemaakte vegetatieopnamen: 3

N800 Kootwijkerbroekerweg in noordoostelijke richting richting Stroe

BIJZONDERHEDEN

Grote delen van de bermen zijn door recente wegwerkzaamheden ernstig verstoord.

In de onmiddellijke omgeving van de gemaakte vegetatieopnamen zijn de kwetsbare soorten Muizenoor [*Hieracium pilosella*] en Hengel [*Melampyrum pratense*] aangetroffen.

BEHEER

In recent ingezaaide bermen is het aan te bevelen de bermen de komende jaren twee keer per jaar te maaien. Voor de overige bermen volstaat één keer per jaar maaien en afvoeren.

N802

Scherpenzeel tot Barneveld

De bermen zijn niet gekarteerd

Aantal gemaakte vegetatieopnamen: 9

N802 Scherpenzeelseweg in oostelijke richting nabij de oprit van de A30 bij Barneveld

BIJZONDERHEDEN

In de directe omgeving van de gemaakte vegetatieopnamen is op diverse plekken in de aangrenzende greppels Gevleugeld hertshooi [*Hypericum tetrapterum*] aangetroffen.

BEHEER

Eén keer per jaar maaien en afvoeren volstaat.

BIJLAGEN

AANGETROFFEN SOORTEN

Soorten van Tabel 1, 2, 3 van de Flora- en faunawet	1
Rode Lijst soorten van 2000	2
Provinciale aandachtsoorten	3
Plaagsoorten	4
Tuinplanten en storingssoorten	5
Overige soorten	6
Pekelindicatoren	7

Latijnse naam	Nederlandse naam	
<i>Armeria maritima</i>	Engels gras	2
<i>Achillea ptarmica</i>	Wilde bertram	6
<i>Agrimonia eupatoria</i>	Gewone agrimonie	2
<i>Aira caryophylla</i>	Zilverhaver	6
<i>Aira praecox</i>	Vroege haver	3
<i>Ajuga reptans</i>	Kruipend zenegroen	6
<i>Ajuga reptans</i> cv. <i>Altropurpurea</i>	Kruipend zenegroen (tuinvorm)	5
<i>Alcea rosea</i>	Stokroos	5
<i>Alchemilla mollis</i>	Fraaie vrouwenmantel	5
<i>Allium oleraceum</i>	Moeslook	2
<i>Ambrosia artemisiifolia</i>	Alsemambrosia	4
<i>Ammophila arenaria</i>	Helm	6
<i>Amsinckia menziesii</i>	Amsinckia	6
<i>Anagallis arvensis</i> subsp. <i>arvensis</i>	Rood guichelheil	5
<i>Anemone nemorosa</i>	Bosanemoon	6
<i>Aquilegia species</i>	Akelei	5
<i>Aquilegia vulgaris</i>	Wilde akelei	6
<i>Armoracia rusticana</i>	Mierikswortel	6
<i>Artemisia absinthium</i>	Absintalsem	2
<i>Asarum europaeum</i>	Mansoor	5
<i>Aster x versicolor</i>	Herfstaster	5
<i>Ballota nigra</i> subsp. <i>meridionalis</i>	Stinkende ballote	6
<i>Berberis aquifolium</i>	Mahonie	5
<i>Berberis vulgaris</i>	Zuurbes	6
<i>Berteroa incana</i>	Grijskruid	5
<i>Berula erecta</i>	Kleine watereppe	6
<i>Blechnum spicant</i>	Dubbelloof	2
<i>Bryonia dioica</i>	Heggenrank	6
<i>Bunias orientalis</i>	Grote hardvrucht	6
<i>Callitriche stagnalis</i>	Gevleugeld sterrenkroos	6
<i>Calluna vulgaris</i>	Struikhei	6
<i>Caltha palustris</i> subsp. <i>palustris</i>	Gewone dotterbloem	1
<i>Campanula persicifolia</i>	Prachtklokje	1
<i>Campanula rapunculoides</i>	Akkerklokje	1
<i>Campanula rapunculus</i>	Rapunzelklokje	1
<i>Campanula rotundifolia</i>	Grasklokje	1
<i>Carduus nutans</i>	Knikkende distel	3
<i>Carex acuta</i>	Scherpe zegge	6
<i>Carex acutiformis</i>	Moeraszegge	6
<i>Carex arenaria</i>	Zandzegge	6
<i>Carex caryophylla</i>	Voorjaarszegge	2
<i>Carex disticha</i>	Tweerijige zegge	6
<i>Carex elata</i>	Stijve zegge	6
<i>Carex elongata</i>	Elzenzegge	3
<i>Carex hirta</i>	Ruige zegge	6

MONITORING WEGBERMEN PROVINCIE GELDERLAND

<i>Carex ligerica</i>	Rivierduinzegge	6
<i>Carex nigra</i>	Zwarte zegge	6
<i>Carex oederi</i> subsp. <i>oedocarpa</i>	Geelgroene zegge	6
<i>Carex otrubae</i>	Valse voszegge	3
<i>Carex ovalis</i>	Hazenzegge	6
<i>Carex pallescens</i>	Bleke zegge	2
<i>Carex panicea</i>	Blauwe zegge	3
<i>Carex pilulifera</i>	Pilzegge	6
<i>Carex pseudocyperus</i>	Hoge cyperzegge	6
<i>Carex reichenbachii</i>	Valse zandzegge	6
<i>Carex remota</i>	IJle zegge	6
<i>Carex riparia</i>	Oeverzegge	6
<i>Carex rostrata</i>	Snavelzegge	3
<i>Carex spicata</i>	Gewone bermzegge	6
<i>Carex sylvatica</i>	Boszegge	6
<i>Carex vesicaria</i>	Blaaszegge	3
<i>Carex x elytroides</i>	Scherpe zegge x Zwarte zegge	6
<i>Centaurea cyanus</i>	Korenbloem	2
<i>Centaurea montana</i>	Bergcentaurie	5
<i>Cerastium tomentosum</i>	Viltige hoornbloem	5
<i>Chaenomelis species</i>	Sierkwee	5
<i>Circaea lutetiana</i>	Groot heksenkruid	6
<i>Claytonia sibirica</i>	Roze winterpostelein	5
<i>Cochlearia danica</i>	Deens lepelblad	7
<i>Comarum palustre</i>	Wateraardbei	1
<i>Convallaria majalis</i>	Lelietje-van-dalen	5
<i>Coronopus squamatus</i>	Grove varkenskers	5
<i>Corynephorus canescens</i>	Buntgras	6
<i>Cotoneaster horizontalis</i>	Vlakke dwergmispel	5
<i>Crepis biennis</i>	Groot streepzaad	3
<i>Cynodon dactylon</i>	Handjesgras	6
<i>Danthonia decumbens</i>	Tandjesgras	6
<i>Diplotaxis tenuifolia</i>	Grote zandkool	6
<i>Dipsacus fullonum</i>	Grote kaardenbol	1
<i>Doronicum pardalianches</i>	Hartbladzonnebloem	5
<i>Eleocharis palustris</i>	Gewone waterbies	6
<i>Empetrum nigrum</i>	Kraaiheide	3
<i>Epilobium montanum</i>	Bergbasterdwederik	6
<i>Epipactis helleborine</i>	Brede wespenorchis	1
<i>Equisetum fluviatile</i>	Holpijp	6
<i>Erica tetralix</i>	Dophei	6
<i>Erigeron annuus</i>	Zomerfijnstraal	6
<i>Eryngium campestre</i>	Kruisdistel	3
<i>Euphorbia amygdaloides</i>	Amandelwolfsmelk	2
<i>Euphorbia cyparissias</i>	Cypreswolfsmelk	6
<i>Euphrasia stricta</i>	Stijve ogentroost	2
<i>Fallopia baldschuanica</i>	Chinese bruidssluijer	5
<i>Fallopia japonica</i>	Japanse duizendknoop	4
<i>Fallopia sachalinensis</i>	Sachalinse duizendknoop	4
<i>Festuca gigantea</i>	Reuzenzwenkgras	6
<i>Filago minima</i>	Dwergviltkruid	2
<i>Filago vulgaris</i>	Duits viltkruid	2
<i>Fragaria vesca</i>	Bosaardbei	2
<i>Fumaria capreolata</i>	Rankende duivenkervel	6
<i>Galanthus nivalis</i>	Gewoon sneeuwkllokje	5
<i>Galium odoratum</i>	Lievevrouwebedstro	5
<i>Galium saxatile</i>	Liggend walstro	6
<i>Galium verum</i>	Geel walstro	3

MONITORING WEGBERMEN PROVINCIE GELDERLAND

<i>Genista anglica</i>	Stekelbrem	2
<i>Genista pilosa</i>	Kruipbrem	2
<i>Geranium lucidum</i>	Glanzige ooievaarsbek	5
<i>Geranium macrorrhizum</i>	Rotsooievaarsbek	5
<i>Geranium pyrenaicum</i>	Bermooievaarsbek	6
<i>Geum macrophyllum</i>	Groot nagelkruid	5
<i>Gnaphalium sylvaticum</i>	Bosdroogbloem	6
<i>Hedera colchica</i>		5
<i>Helictotrichon pubescens</i>	Zachte haver	3
<i>Heracleum mantegazzianum</i>	Reuzenberenklauw	4
<i>Herniaria glabra</i>	Kaal breukkruid	6
<i>Hieracium aurantiacum</i>	Oranje havikskruid	5
<i>Hieracium maculatum</i>	Bochtig havikskruid	6
<i>Hieracium murorum</i>	Muurhavikskruid	1
<i>Hieracium pilosella</i>	Muizenoor	6
<i>Hieracium sabaudum</i>	Boshavikskruid	6
<i>Hieracium vulgatum</i>	Dicht havikskruid	6
<i>Hieracium x schultesii</i>	Spits havikskruid x Muizenoor	6
<i>Hierochloa odorata</i>	Veenreukgras	2
<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	Kikkerbeet	6
<i>Hydrocotyle vulgaris</i>	Gewone waternavel	6
<i>Hypericum humifusum</i>	Liggend hertshooi	3
<i>Hypericum pulchrum</i>	Fraai hertshooi	2
<i>Hypericum tetrapterum</i>	Gevleugeld hertshooi	3
<i>Illecebrum verticillatum</i>	Grondster	2
<i>Impatiens glandulifera</i>	Reuzenbalsemien	5
<i>Jacobea aquatica</i>	Waterkruiskruid	3
<i>Jacobea vulgaris</i>	Jakobskruiskruid	4
<i>Jasione montana</i>	Zandblauwtje	3
<i>Juglans regia</i>	Okkernoot	5
<i>Juncus acutiflorus</i>	Veldrus	6
<i>Juncus compressus</i>	Platte rus	6
<i>Juncus squarrosus</i>	Trekrus	3
<i>Koeleria macrantha</i>	Smal fakkelgras	6
<i>Lamium galeobdolon subsp. argentatum</i>	Bonte gele dovenetel	5
<i>Lathyrus latifolius</i>	Brede lathyrus	5
<i>Lathyrus pratensis</i>	Veldlathyrus	6
<i>Lathyrus tuberosus</i>	Aardaker	1
<i>Leontodon saxatilis</i>	Kleine leeuwentand	6
<i>Leonurus cardiaca</i>	Hartgespan	6
<i>Lepidium campestre</i>	Veldkruidkers	6
<i>Lepidium ruderales</i>	Steenkruidkers	7
<i>Leucobryum glaucum</i>	Kussentjesmos	6
<i>Linaria cathartica</i>	Geelhartje	2
<i>Linaria repens</i>	Gestreepte leeuwenbek	6
<i>Lupinus polyphyllus</i>	Vaste lupine	5
<i>Lysimachia punctata</i>	Puntwederik	5
<i>Lythrum portula</i>	Waterpostelein	6
<i>Maianthemum bifolium</i>	Dalkruid	6
<i>Malva alcea</i>	Vijfdelig kaasjeskruid	6
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Struisvaren	5
<i>Meconopsis cambrica</i>	Schijnpapaver	5
<i>Medicago falcata</i>	Sikkelklaver	6
<i>Medicago x varia</i>	Luzerne x Sikkelklaver	6
<i>Melampyrum pratense</i>	Hengel	6
<i>Milium effusum</i>	Bosgierstgras	3
<i>Muscaria comosum</i>	Kuifhyacint	6
<i>Mycelis muralis</i>	Muursla	3

MONITORING WEGBERMEN PROVINCIE GELDERLAND

<i>Myosotis discolor</i>	Veelkleurig vergeet-mij-nietje	6
<i>Myosotis ramossissima</i>	Ruw vergeet-mij-nietje	6
<i>Myrica gale</i>	Wilde gagel	1
<i>Nardus stricta</i>	Borstelgras	2
<i>Nymphoides peltata</i>	Watergentiaan	6
<i>Onopordum acanthium</i>	Wegdistel	5
<i>Origanum vulgare</i>	Wilde marjolein	1
<i>Ornithogalum umbellatum</i>	Gewone vogelmelk	1
<i>Ornithopus perpusillus</i>	Klein vogelpootje	3
<i>Orobancha caryophyllacea</i>	Walstrobremaap	6
<i>Osmunda regalis</i>	Koningsvaren	1
<i>Oxalis acetosella</i>	Witte klaverzuring	6
<i>Papaver argemone</i>	Ruige klaproos	6
<i>Parthenocissus inserta</i>	Valse wingerd	5
<i>Pentaglossis sempervirens</i>	Overblijvende ossentong	5
<i>Persicaria bistorta</i>	Adderwortel	6
<i>Persicaria wallichii</i>	Afghaanse duizendknoop	4
<i>Peucedanum palustre</i>	Melkeppe	6
<i>Phleum pratense subsp. serotinum</i>	Klein timoteegras	6
<i>Physalis alkekengi</i>	Echte lampionplant	5
<i>Pimpinella major</i>	Grote bevernel	3
<i>Pimpinella saxifraga</i>	Kleine bevernel	3
<i>Plantago coronopus</i>	Hertschoornweegbree	7
<i>Poa angustifolia</i>	Smal beemdgras	6
<i>Polygala serpyllifolia</i>	Liggende vleugeltjesbloem	2
<i>Polygala comosa</i>	Kuifvleugeltjesbloem	2
<i>Polygonatum multiflorum</i>	Gewone salomonszegel	6
<i>Polygonatum odoratum</i>	Welriekende salomonszegel	6
<i>Polypodium vulgare</i>	Gewone eikvaren	3
<i>Potamogeton obtusifolius</i>	Stomp fonteinkruid	2
<i>Potentilla anglica</i>	Kruipganzerik	3
<i>Potentilla argentea</i>	Viltganzerik	6
<i>Potentilla erecta</i>	Tormentil	6
<i>Potentilla intermedia</i>	Middelste ganzerik	6
<i>Potentilla recta</i>	Rechte ganzerik	6
<i>Potentilla tabernaemontani</i>	Voorjaarsganzerik	6
<i>Pteridium aquilinum</i>	Adelaarsvaren	6
<i>Puccinellia distans subsp. distans</i>	Stomp kweldergras	7
<i>Pulicaria dysenterica</i>	Heelblaadjes	6
<i>Pulmonaria officinalis</i>	Gevlekt longkruid	6
<i>Quercus petraea</i>	Wintereik	6
<i>Ranunculus bulbosus</i>	Knolboterbloem	6
<i>Ranunculus flammula</i>	Egelboterbloem	6
<i>Reseda luteola</i>	Wouw	6
<i>Rhinanthus alectorophus</i>	Harige ratelaar	2
<i>Rhinanthus angustifolius</i>	Grote ratelaar	3
<i>Rhinanthus minor</i>	Kleine ratelaar	2
<i>Rorippa x anceps</i>	Gele waterkers x Akkerkers	6
<i>Rosa multiflora</i>	Veelbloemige roos	5
<i>Rosa rubiginosa</i>	Egelantier	6
<i>Rosa rugosa</i>	Rimpelroos	5
<i>Rosa virginiana</i>	Virginische roos	5
<i>Rubus laciniatus</i>	Gekweekte braam	5
<i>Rumex hydrolapathum</i>	Waterzuring	6
<i>Rumex sanguineus</i>	Bloedzuring	6
<i>Rumex thyrsiflorus</i>	Geoorde zuring	3
<i>Salix purpurea</i>	Bittere wilg	6
<i>Salix repens</i>	Kruipwilg	6

MONITORING WEGBERMEN PROVINCIE GELDERLAND

<i>Sanguisorba officinalis</i>	Grote pimpernel	6
<i>Saponaria officinalis</i>	Zeepkruid	6
<i>Scleranthus annuus</i>	Eenjarige hardbloem	6
<i>Scleranthus annuus subsp. polycarpus</i>	Kleine hardbloem	6
<i>Scleranthus perennis</i>	Overblijvende hardbloem	2
<i>Scutellaria galericulata</i>	Blauw glidkruid	6
<i>Securigera varia</i>	Bont kroonkruid	6
<i>Sedum acre</i>	Muurpeper	6
<i>Sedum album</i>	Wit vetkruid	6
<i>Sedum sexangulare</i>	Zacht vetkruid	6
<i>Sedum telephium</i>	Hemelsleutel	6
<i>Sedum telephium subsp. fabaria</i>	Hemelsleutel	6
<i>Senecio nemorensis</i>	Schaduwkruiskruid	6
<i>Silene flos-cuculi</i>	Echte koekoeksbloem	6
<i>Silene vulgaris</i>	Blaassilene	6
<i>Solidago canadensis</i>	Canadese guldenroede	5
<i>Solidago gigantea</i>	Late guldenroede	5
<i>Solidago virgaurea</i>	Echte guldenroede	2
<i>Sorbaria sorbifolia</i>	Sorbaria	5
<i>Spergula morisonii</i>	Heidespurrie	3
<i>Spergularia salina</i>	Zilte schijnspurrie	7
<i>Spiraea douglasii</i>	Douglasspirea	5
<i>Spiraea salicifolia</i>	Theeboompje	5
<i>Stachys sylvatica</i>	Bosandoorn	6
<i>Stellaria holostea</i>	Grote muur	6
<i>Succisa pratensis</i>	Blauwe knoop	2
<i>Symphoricarpos albus</i>	Sneeuwbes	5
<i>Symphoricarpos orbiculatus</i>	Sneeuwbes soort	5
<i>Taraxacum laevigatum</i>	Zandpaardenbloem	6
<i>Teesdalia nudicaulis</i>	Klein tasjeskruid	3
<i>Tellima grandiflora</i>	Franjekelk	5
<i>Teucrium scorodonia</i>	Valse salie	6
<i>Thalictrum minus</i>	Kleine ruit	2
<i>Thymus pulegioides</i>	Grote tijm	2
<i>Tilia cordata</i>	Winterlinde	6
<i>Trichophorum cespitosum subsp. germanicum</i>	Veenbies	2
<i>Trifolium arvense</i>	Hazenpootje	3
<i>Trifolium campestre</i>	Liggende klaver	6
<i>Trifolium medium</i>	Bochtige klaver	2
<i>Trisetum flavescens</i>	Goudhaver	2
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blauwe bosbes	6
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Rode bosbes	3
<i>Valerianella locusta</i>	Gewone veldsla	6
<i>Verbascum nigrum</i>	Zwarte toorts	6
<i>Veronica officinalis</i>	Mannetjesereprijs	3
<i>Vicia villosa</i>	Bonte wikke	6
<i>Vicia tetrasperma subsp. tetrasperma</i>	Vierzadige wikke	6
<i>Vinca minor</i>	Kleine maagdenpalm	1
<i>Viola canina</i>	Hondsviooltje	2
<i>Viola odorata</i>	Maarts viooltje	6
<i>Viola reichenbachiana + riviniana</i>	Donkersporig + Bleeksporig bosviooltje	3
<i>Viola riviniana</i>	Bleeksporig bosviooltje	3
<i>Viola tricolor</i>	Driekleurig viooltje	6
<i>Vulpia bromoides</i>	Eekhoorngras	6
<i>Vulpia myuros</i>	Gewoon langbaardgras	6

AANGETROFFEN FAUNA

Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	groep
<i>Corvus frugilegus</i> (kolonie)	Roek (kolonie)	vogels
<i>Aglaia urticae</i>	Kleine vos	dagvlinders
<i>Anthocharis cardamines</i>	Oranjetipje	dagvlinders
<i>Aphantopus hyperanthus</i>	Koevinkje	dagvlinders
<i>Aricia agestis</i>	Bruin blauwtje	dagvlinders
<i>Callophrys rubi</i>	Groentje	dagvlinders
<i>Celastrina argiolus</i>	Boomblauwtje	dagvlinders
<i>Coenonympha pamphilus</i>	Hooibeestje	dagvlinders
<i>Goneterys rhamni</i>	Citroenvlinder	dagvlinders
<i>Lycaena phlaeas</i>	Klene vuurvlinder	dagvlinders
<i>Maniola jurtina</i>	Bruin zandoogje	dagvlinders
<i>Ochlodes venatus</i>	Groot dikkopje	dagvlinders
<i>Ochlodes venatus</i>	Groot dikkopje	dagvlinders
<i>Pararge aegeria</i>	Bont zandoogje	dagvlinders
<i>Polyommatus icarus</i>	Icarusblauwtje	dagvlinders
<i>Thymelicus lineola</i>	Zwartsprietdikkopje	dagvlinders
<i>Thymelicus lineola</i>	Zwartsprietdikkopje	dagvlinders
<i>Formica species</i> (nest)	Rode bosmier (nest)	insecten overig
<i>Leiopus nebulosus</i>	Nevelvlekbok	insecten overig
<i>Thyridanthrax fenestratus</i>	Wolzwever	insecten overig
<i>Calosoma inquisitor</i>	Kleine poppenrover	kevers
<i>Pyrrhosoma nymphula</i>	Vuurjuffer	libellen
<i>Adscita statice</i>	Metaalvlinder	nachtvlinders
<i>Callistege mi</i>	Mi vlinder	nachtvlinders
<i>Lythra cruenaria</i>	Zuringspanner	nachtvlinders
<i>Tyria jacobea</i>	Sint-Jacobsvlinder	nachtvlinders
<i>Anguis fragilis</i>	Hazelworm	reptielen
<i>Lacerta agilis</i>	Zandhagedis	reptielen
<i>Lacerta vivipara</i>	Levendbarende hagedis	reptielen
<i>Stethophyma grossum</i>	Moerassprinkhaan	Sprinkhanen en krekels
<i>Corvus corax</i>	Raaf	vogels
<i>Meles meles</i>	Das	zoogdieren
<i>Talpa europaea</i>	Mol	zoogdieren

LITERATUUR/WEBSITES

Rijken, M., 1992 Handleiding Vegetatie-inventarisatie bij de Provincie Gelderland
Rode Lijst 2000 <http://www.floron.nl/LinkClick.aspx?fileticket=cYzDg4%2b5s9M%3d&tabid=61>
Flora Faunawet <http://www.natuurbeheer.nu/media/File/FF%20wet%20lijst%20dieren.pdf>
Meijden, R. van der, 2005 Heukels' Flora van Nederland Wolters-Noordhof Groningen/Houten
Siebel, H. & H. During 2006, Beknopte Mosflora van Nederland en België, KNNV Uitgeverij
Schröder, R.J.H. & S.J.J. Wamelink 2007, Veldindrukken van de wegbermen in Gelderland 2007, Ecologisch
Adviesbureau Schröder
<http://geodata.prvgld.nl/km/palinggraat/>
www.waarneming.nl